

Stanowisko nr 20/2014
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 11 grudnia 2014 r.

w sprawie Regulaminu konkursu na stypendia naukowe finansowane ze środków Higher Education Support Program dla uczestników studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych IFiS PAN

Po rozpatrzeniu, na wniosek Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 grudnia 2014 roku (pismo DSW.ZNU.6101.3.2014.PS), Regulaminu konkursu na stypendia naukowe finansowane ze środków Higher Education Support Program dla uczestników studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych IFiS PAN (zwanego dalej: Regulaminem), Rada Główna – stosownie do art. 21 ust.1 pkt 39 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 roku Nr 14 poz. 176, z późn. zm.), art. 236 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.), art. 2 i art. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2006 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 46 poz. 328), art. 1 pkt 3) i 5) ustawy z dnia 5 listopada 2009 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 202 poz. 1553) oraz uchwały nr 240/2011 Rady Głównej, **negatywnie** opiniuje zasady Regulaminu.

Uzasadnienie:

- 1) Rada ponownie analizowała Regulamin konkursu na stypendia naukowe finansowane ze środków HESP dla uczestników studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych IFiS PAN. W Stanowisku nr 13/2014 Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 maja 2014 r. sformułowano ... uwag związanych z treścią przedłożonego ówczesnie Regulaminu.
- 2) Analiza ponowionego wniosku wskazuje, że jego treść znacząco odbiega od wersji z dnia 2 kwietnia 2014 r. co powoduje, że Rada **analizowała całościowo przedłożony** Regulamin z uwzględnieniem zapisów art. 21 ust. 1 pkt. 39 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm) oraz kryteriów określonych w Uchwale Rady Głównej nr 240/2011 z dn. 9 września 2011 r.
- 3) Opiniowany Regulamin nie zawiera merytorycznie uzasadnionego naukowego charakteru stypendium (wskazuje jedynie na formalne kryteria jak projekt rozprawy doktorskiej i dorobek naukowy osoby będącej uczestnikiem pierwszego roku

stacjonarnych studiów doktoranckich), co jest niezgodne z dyspozycją art.2 pkt. 1 uchwały Rady nr 240/2011.

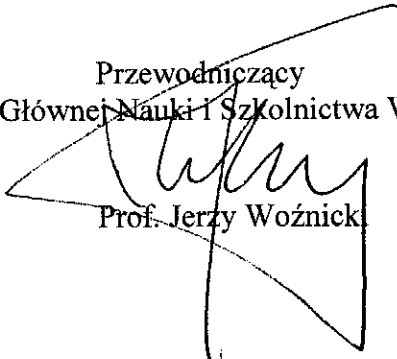
- 4) W postanowieniach Regulaminu lub w załącznikach do niego brak określenia maksymalnej wartości środków przeznaczonych na dany rodzaj stypendiów naukowych lub maksymalnej liczby i maksymalnej wartości pojedynczego stypendium, planowanych do wypłaty w danym okresie obrachunkowym (np. rok kalendarzowy, semestr, rok akademicki), uwzględniając krajowe standardy dotyczące wysokości stypendiów naukowych co jest niezgodne z dyspozycją art. 2 pkt.2 uchwały Rady nr 240/2011. Brak określenia wartości, o których mowa powyższej powodował by, że minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego wyrażał by blankietową zgodę na zwolnienie kwot stypendiów z podatku dochodowego od osób fizycznych. Jednocześnie w treści Regulaminu ani w przesłanych dokumentach brak informacji pozwalających zakwalifikować środki HESP do katalogu, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt. 137 [...], wolne od podatku dochodowego są środki finansowe otrzymane przez uczestnika projektu jako pomoc udzielona w ramach programu finansowanego z udziałem środków europejskich, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych (Dz.U. Nr 137, poz.1240)].
- 5) W związku z kwalifikacją stypendium do kategorii stypendium naukowego, kryterium językowe nie powinno być kryterium wartościowania osiągnięć kandydata przy kwalifikacji do uzyskania stypendium. W ukształtowanej praktyce nie wyklucza się rozwiązania, aby odpowiednia znajomość języka angielskiego była warunkiem koniecznym przy aplikacji o przedmiotowe stypendium (innymi słowy bez odpowiedniej znajomości języka angielskiego - zdefiniowanej w Regulaminie – kandydat nie powinien być rozpatrywany w procedurze ustalającej ranking kandydatów, jako nie spełniający kryteriów).
- 6) Zapis §1 ust. 1 Regulaminu w brzmieniu „*Środki finansowe na stypendia pochodzą z Higher Education Support Program, Open Society Foundation, w związku z czym ważący jest głos Dyrektora HESP OSF*” zawiera rozwiązanie, które nie znajduje konkretyzacji w dalszych częściach. Natomiast może rodzić kontrowersje, szczególnie w odniesieniu do interpretacji postanowień §3 ust. 13. Niejasne jest także dlaczego w ust. 12 i 13 występuje Dyrektor Strategii i Ewaluacji HESP OSF a nie Dyrektor, o którym mowa w §1 ust. 1. A ponadto czy kompetencje Dyrektora ds. Strategii i Ewaluacji dotyczą zatwierdzenia lub nie zatwierdzenia listy rankingowej czy może ingerencji w listę rankingową i w oparciu o jakie kryteria.

- 7) Zapis §3 ust. 3 jest niejasny z punktu widzenia intencji, gdyż w literalnym znaczeniu wyklucza stypendystów HESP OSF z możliwości pobierania innych stypendiów przyznawanych przez IFIS PAN (np. z dotacji projakościowej).
- 8) W §3 ust.5 mowa o wyniku rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzanej przez komisję rekrutacyjną. Wynik rozmowy obejmuje ocenę projektu rozprawy doktorskiej oraz dorobek naukowy kandydata (wątpliwe czy takowe posiada wnioskodawca na I roku), za co kandydat może otrzymać od 1 do 10 pkt. Jednak w odróżnieniu od kryteriów określonych w załączniku nr 3 nie ma takich dla rozmowy kwalifikacyjnej, co powoduje dowolność interpretacji dokonań wnioskodawców. Nadto skład komisji rekrutacyjnej nie jest określony w Regulaminie, a rezultat jej pracy decyduje o rankingu kandydatów do stypendium, o których mowa w §3 ust. 2. (Por. warunek określony w §2 pkt. 7 uchwały Rady Szkolnictwa Wyższego nr 240/2011)
- 9) W Regulaminie nie określono w jaki sposób komisja stypendialna analizuje wnioski kandydatów, skoro wykorzystuje punkty za wyniki postępowania rekrutacyjnego - ustalone przez komisję rekrutacyjną (§3 ust. 10) Tym bardziej niejasne jest o jakiej średniej punktów mowa w ust.11 i jak ta średnia jest wyliczana. Nie wiadomo także o jakich kategoriach mowa w ust. 11 w nawiązaniu do pkt. 4, który faktycznie dotyczy zgody na przetwarzanie danych osobowych.
- 10) Regulamin nieprecyzyjnie określa sytuację osób przyjętych na studia doktoranckie w trybie rekrutacji od razu na II rok, zarówno co do kwalifikacji do stypendiów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej jak i kontynuacji pobierania stypendium po II roku, wreszcie okresu pobierania stypendium.
- 11) Wadliwa, a przynajmniej niejasna jest formuła naliczania punktów, w §3 ust. 14. Skoro litery od b do g oznaczają średnie punktów od poszczególnych ewaluatorów to oznacza, że jest ich 6-ciu. Można przyjąć, że każdy ewaluator ocenia kandydata według 6 kryteriów z załącznika nr 3 ale wówczas $x = 6$. W tym wariantcie komisja stypendialna składa się z sześciu członków, co jest szczególnym przypadkiem i nie zawiera formuły generalnej. Przyjęcie obecnego rozwiązania zawiera w sobie ryzyko, że zmiana liczby członków komisji wymagałaby ponownej procedury zatwierdzania Regulaminu przez właściwego ministra. Ponadto niejasno określono czy taka ocena poczynszy od II roku obowiązuje do końca studiów czy jest powtarzana po kolejnym roku, choć na ten drugi wariant wskazuje ust. 17 (brak jednak procedury rozpatrywania wniosków o kontynuację stypendium).

- 12) Niejednolicie definiuje się okres pobierania stypendium. W §3 ust. 14 mowa o czterech latach a w ust. 17 na dziewięć miesięcy.
- 13) Niejasne jest dlaczego w odniesieniu do stypendium naukowego przyznawanego za projekt badawczy i dorobek naukowy, §3 ust. 15 odwołuje się do regulaminu studiów, który nie jest ani elementem ani załącznikiem do opiniowanego stypendium naukowego, nadto nie ma takiego kryterium w załączniku nr 3.
- 14) W posiadanej dokumentacji brak załącznika nr 5 o którym mowa w §3 ust. 3 ust. 18.
- 15) W §3 ust. 19 mowa o niezdefiniowanej wcześniej komisji oceniającej projekty.
- 16) Nieprecyzyjnie określono warunki zastosowania sankcji w postaci zwrotu stypendium.
- 17) Kontrowersyjna jest możliwość uznaniowego i zamiennego decydowania przez Dyrektora IFiS PAN o zawieszeniu, cofnięciu i zwrocie stypendium (kryteria wydania wymienionych decyzji powinny zostać zróżnicowane, w szczególności w odniesieniu do zwrotu stypendium).
- 18) Wątpliwości budzi zawieszenia stypendium ze względu na urlop (wyjazd), o którym mowa w §4 ust. 4 Regulaminu (regulacja w obecnym brzmieniu przypomina swoją konstrukcją przerwę w wypłacie świadczenia, a nie jego zawieszenie).
- 19) Regulamin jest niestarannie zredagowany i zawiera nieprawidłowe odesłania do innych przepisów wewnątrz tego dokumentu.
- 20) W oparciu o informacje przedłożone przez Wnioskodawcę i treści Regulaminu Rada nie może zastosować dyspozycji § 3 uchwały rady nr 240/2011 w brzmieniu „Przy opiniowaniu zasad przyznawania stypendiów naukowych lub za wyniki w nauce finansowanych ze środków Unii Europejskiej, innych niż określone w art. 21 ust.1 pkt.137 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych lub ze środków organizacji międzynarodowych, przyznawanych na podstawie zasad określonych dla tych środków przez podmioty finansujące, Rada Główna bierze pod uwagę, że zasady te mogą zawierać inne uregulowania lub elementy niż wymienione w § 2, jeżeli podmiot wnioskujący nie może dokonywać zmian lub uzupełnień w tych zasadach”.

Stanowisko otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Woźnicki